

JÖESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÖESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. FEBRUÁR 3.
VIII. évfolyam, 31. szám

Péntek

Az új kormány letette az esküt Károly király kezébe

Átszervezték Miron Cristea patriarka kormányát. Az új miniszterek és államtitkárok névsora. Kinevezték a tartományok új királyi helytartóit
Dr. Tataru Coriolan lett Szamos tartomány helytartója

(BUCURESTI.) A Rador távirati iroda jelenti, hogy a kormány átszervezésére vonatkozó tárgyalások szerdán befejeződtek és a részben átalakított kormány tagjai szerdán este fél 8-kor megjelentek a királyi palotában és az uralkodó kezébe letették az esküt. A fővárosi lapok rendkívüli kiadásban jelentették be a kormány átszervezésének hírét és közlik az átszervezésre vonatkozó királyi dekrétumot is, amelynek szövege a következő:

1. szakasz. A jelenlegi kormány lemondását tudomásul vesszük.
2. szakasz. Miron Cristea patriarkaminiszterelnök Öszentségét megbízzuk az új kormány megalakításával.

KÁROLY s. k.

A második királyi dekrétum már az átszervezett kormány részletes névsorát tartalmazza és szövege a következő:

Az alkotmány 46. szakaszára való hivatkozással és a fenti 616. számú dekrétumra hivatkozva, kinevezzük az alábbi minisztereket, államtitkárokat és helyettes államtitkárokat:

Helyettes miniszterelnök, belügyminiszter és a hadügyminisztérium ideiglenes vezetője: Armand Calinescu.
Igazságügyminiszter: V. Iamandi.

Hadfelszerelési miniszter: V. Slavescu.

Közlekedésügyi és közmunkaügyi miniszter: M. Ghelmegeanu

Pénzügyminiszter és a Nemzeti Bank kormányzója: Mitica Constantinescu

Nemzeti gazdasági miniszter: Bujoiu mérnök

Légügyi és tengerészeti miniszter: Paul Teodorescu tábornok.

Munkaügyi miniszter: Mihail Ralea.

Egészségügyminiszter: Marinescu tábornok.

Kultusz- és művészeti miniszter: Dr. Zigre Nicolae.

Nemzeti nevelésügyi miniszter: Petre Andrei.

Kisebbségügyi miniszter-államtitkár: Dr. Silviu Dragomir.

Külgyminiszter: Grigore Gafencu.

Földművelésügyi miniszter: Prof. Cornateanu.

AZ ÁLLAMTITKÁROK

Az államvagyon nyilvántartásával megbízott államtitkár: Pop Traian.

Államtitkárok: Serban Mihail földművelésügyi, Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi, Gabriel Marinescu tábornok belügyi, Margureanu miniszterelnökségi, Nae Popescu és Marin Sadoveanu kultusz és művészeti, Victor Jinga nemzeti gazdasági és Beran Coriolan belügyi.

A TARTOMÁNYOK ÚJ KIRÁLYI HELYTARTÓI

A királyi dekrétum egyidejűleg kinevezi az egyes tartományok élére kerülő királyi helytartókat is. A névsor a következő:

Szamos: Tataru Coriolan dr. egyetemi tanár Bucegi: I. Alexianu, Suceava: Flondor. Dnyeszter: Czacliu Grigore,

Tengeri: Ottescu, Tomes: Marta Alexandru. Mares: Pap Danila tábornok. Galati: Giurescu. Olt: Dinu Simian.

Mint a Rador távirati iroda jelenti, az új kormány tagjai szerdán este fél nyolc órakor kihallgatáson jelentek meg az uralkodó előtt és letették az esküt. Este nyolc órakor az új királyi helytartókat fogadta kihallgatáson az uralkodó.

Az új kormánytagok méltatása

A kormány átszervezésének nagy fontosságát tulajdonítja a fővárosi sajtó. A Timpul azt írja, hogy a kormánynak friss, erőkre történt átszervezése a közügyek vitelére ugyanazzal a bölcs előrelátással történt, amely eddig is mindig megnyilvánult. II. Károly király Öfelsége a legszakértettebb, legmunkabíróbb és legenergikusabb vezetőférfiakat állította az ország szolgálatába. A nemzet lelkipásztora, írja továbbá a lap, Miron Cristea patriarkaminiszterelnök a maga bölcs tanácsaival és ténykedéseivel jelentős mértékben hozzájárult a nagyszabású politikai reformhoz, amely új életet adott az országnak és dicsőséges jövőt. A patriarka továbbra is első tanácsadója marad a trónnak, hogy segítse annak a nehéz feladatnak a betöltésében, amely ma az államvezetőkre hárul.

vább a lap, Miron Cristea patriarkaminiszterelnök a maga bölcs tanácsaival és ténykedéseivel jelentős mértékben hozzájárult a nagyszabású politikai reformhoz, amely új életet adott az országnak és dicsőséges jövőt. A patriarka továbbra is első tanácsadója marad a trónnak, hogy segítse annak a nehéz feladatnak a betöltésében, amely ma az államvezetőkre hárul.

Az uralkodó bizalma

Az a körülmény, hogy II. Károly király Öfelsége Armand Calinescu belügyminiszternek miniszterelnökhelyettesi hatáskört adott, bizonyítja azt a magas és rendíthetetlen bizalmat, amellyel személye iránt viseltetik. Határozott és céltudatos, energikus és lelkes munkájának, mély, forró hazaszeretetének elismerése ez a meghíztatás, amely az állam érdekeit szolgálja. Armand Calinescu miniszterelnök-helyettesi hatáskörében tovább folytathatja az ország megerősödését és újjászülését célzó nagyszabású munkáját. Ő fogja a kormány építőmunkáját az egész nemzet támogatásával gyors ütemben megvalósítani, azzal az erőteljességgel, amely minden ténykedését eddig is jellemezte. Azoknak a tárcáknak az élén, amelyeket betölt, összhangzatosan fog együttműködni a kormány többi tagjaival a végleges nagy cél megvalósítása érdekében. Armand Calinescu ezenkívül továbbra is belügyminiszter marad és ebben a minőségben biztosítja és szilárdítja meg az országban a rendet és a nyugalmat. Az a tény pedig, hogy a nemzetvédelmi minisztérium ideiglenes vezetésével is megbízták, annak a kiváló hírnévnek és érdemnek elismerése, amelyet Armand Calinescu belügyminiszteri és

nemzetnevelésügyi miniszteri ténykedéseivel megszerzett.

Az új nemzetgazdasági miniszter, aki től a nemzet gazdasági élet irányítása és fejlesztése várható és akinek az össze, állami szükségletek megfelelő fedezéséről kell gondoskodnia az ország gazdasági megerősödése érdekében, Bujoiu mérnök lett, akinek kitűnő felkészültsége és gazdag tapasztalatai megfelelő garanciát nyújtanak missziója betöltésére. Az új hadfelszerelésügyi miniszter, Victor Slavescu, kitűnő szakembere a hadfelszerelés nehéz kérdésének és személye biztosíték annak kitűnő megoldására.

Mihail tábornok értékes közreműködést fog jelenteni katonai gyakorlati kérdésekben. Zigre vallás- és kultuszminiszter Erdélynek egyik igen markáns vezető-egénisége, aki egyhangú elismerésnek és rokonszenznek örvend a kisebbségek körében is. Dr. Beran Coriolan, az új belügyi államtitkár közismert és népszerű vezető egyénisége a Bánátnak Eddig elfoglalt állásaiban és vezetőszerpeiben bebizonyította kiváló képességeit és rátermettségét.

Victor Jinga, a nemzetgazdasági minisztérium mellé beosztott államtitkár, legfiatalabb tagja a kormánynak. Mindössze 34 éves és főképpen az er-

délyi ifjúság körében örvend nagy rokonszenznek. Cornateanu egyetemi tanár, a földművelésügyi és uradalmi miniszter alapja ismerője a földművelés kérdésének és új állomáshelyén alkalmas lesz bebizonyítani kiváló képességeit. Kiváló munkatársa lesz ebben a munkában Mihail Serban egyetemi tanár, államtitkár, aki már vezette a földművelésügyi minisztérium ügyeit.

AZ ESKÜ

A minisztériumok szerveztéről szóló törvény 3. szakaszának módosítása alapján a miniszterelnök és a miniszterek a király kezében letett eskü után lépnek tisztségükbe. Az eskü szövege a következő:

„Hűséget esküszöm a Királynak. Esküszök, hogy tiszteletben tartom az alkotmányt és az ország törvényeit. Megvédem jogait és megőrzöm az államtitkokat.”

Az eskütételről jegyzőkönyvet vesznek fel, amelyet a király és a miniszterelnök, akadályoztatása esetén pedig a helyettes miniszterelnök ír alá. Viszont vis major esetén a miniszterelnököt bizhatja meg a király azáltal, hogy a miniszterek esküjét bevegye.

SZAMOS TARTOMÁNY ÚJ KIRÁLYI HELYTARTÓJA

Általánosan jó benyomást keltett, hogy az átszervezett kormány tagjai között Erdélynek és a Bánátnak számos közéleti kiválósága is elnyerte a király bizalmát, Erdélyben pedig különösen jó hatást keltett dr. Tataru Coriolannak, a kiváló kolozsvári egyetemi tanárnak a Szamos tartomány királyi helytartójává történt kinevezése. Dr. Tataru Coriolan mint erdélyi miniszter már tanujelét adta államférfiúi felkészültségének. Személye széles körben népszerű és általános köztisztelőnek örvend. Új közéleti megbízatása általános megnyugvást és örömet keltett. Tataru Coriolan ünnepélyes beiktatása a királyi helytartói székbe a napokban fog megtörténni.

Megelégedéssel fogadta az olasz közvélemény Chamberlain beszédét

Bonnet francia külügyminiszter Berlinbe látogat - Franciaország felhívása a világ népéhez a spanyol menekültek ügyében - Roosevelt beszédének visszhangja a német sajtóban - Balti külügyminiszterek tanácskozása a semlegeség kérdésében - A spanyol helyzet

A nagy politikai szenzációkat a szükség szerű csend váltotta fel. Az európai közvélemény most a hitleri beszédre és a chamberlaini válasszal foglalkozik. Sok pro és kontra vélemény hangzik el, de az a megállapítás, hogy mindkét államférfi a béke hívének vallja magát, általános. Zavart csak a legszélsőbb baloldal igyekszik keltetni a harmóniában, de egyelőre sikertelenül, mert a négy európai, nyugati nagyhatalom kormányai szilárdan kitartanak a müncheni elvek mellett és nem adják fel a spanyol polgárháború kérdésében a benemavatók elvét. Erre vall az a híradás is, amely Bonnet közeli berlini útját jelzi. Ennek az utnak, ha a közeljövőben tényleg megtörténik, vajmi kevés pillanatnyi szenzációja lesz. Mindössze arról van szó, hogy a Quai d'Orsay vezetője visszaadja a látogatást a Wilhelmstrassennek. Erkölcsi jelentősége azonban mindennél nagyobb, mert a tulajdonképpeni nagy európai kérdések: az olasz-francia ellentét és az angol-német gyarmatproblema közvetítői nélkül megoldást alig nyerhetnek. Erre a szerepre pedig Páris és Róma vitájában Berlinen és London-Berlin vitájában Párison kívül alkalmasabbat aligha lehetne találni. A német sajtó, amint várni lehetett, erősen reagált a Roosevelt-féle nyilatkozatra. A felelet nagyon éles, bántó és messze jár a diplomáciai nyelvezettől, de semmiben sem haladta túl azt a hangot, amelyet viszont az amerikai sajtó a nemzeti szocializmussal szemben állandóan alkalmaz. Franco újabb sikereket könyvelhet el harcászati és diplomáciai téren egyaránt. Az előbbi újabb néhány száz négyzetkilométer területet hozott, míg az utóbbi következménye valószínűleg az lesz, hogy Páris is el fogja küldeni diplomáciai megbízottját Burgosba. Ezek azok a tegnapi események, amelyek méltók a külön feljegyzésre.

BRIT MINISZTERTANÁCS

(LONDON.) (Reuters.) Chamberlain kormányfő elnökletével tegnap rendes minisztertanács volt, amely az időleges kormányzati és külpolitikai kérdéseket beszélt meg. A megbeszélésekről nem adtak ki hivatalos jelentést, de közölték, hogy a kabinet ma újra összeül és részletesen megvitatja Hitler kancellár január 30-i beszédét.

CHAMBERLAIN IV. GYÖRGY URALKODÓNÁL

(LONDON.) (Reuters.) VI. György uralkodó tegnap magánkijelölésén fogadta Chamberlain miniszterelnököt, aki egy órát töltött a királlyal. Hír szerint az uralkodó a jelenlegi bel- és külpolitikai helyzet felől kért felvilágosításokat.

FELHÍVÁST INTÉZ A VILÁGHOZ A FRANCIA KORMÁNY

(PÁRIS.) (Havas.) Sarraut belügyminiszter, aki a minisztertanács megbízásából beutazta a francia-katalán határvidéket, hír szerint javasolni fogja a kabinetnek, hogy intézzen felhívást a világhoz a spanyol menekültek ügyében, mert a horribilis költségeket Franciaország egyedül viselni nem tudja. Ma délután összeül a francia kamara külügyi bizottsága, hogy szavazzon a felhívásról, vajon a kormány küldjön-e megbízottat Burgosba. Tekintettel a jelenlegi feszült belpolitikai helyzetre, biztosra veszik, hogy a külügyi bizottságban heves összecsapásokra kerül majd sor.

BERLINBE UTAZIK BONNET

(PÁRIS.) (Havas.) Beavatott helyről közlik, hogy Bonnet külügyminiszter — kihasználva a jelenlegi helyzeti eny-

hülést — rövid időn belül visszaadja a látogatást Ribbentrop német külügyminiszternek.

FASISZTA CSAPATÜNNEPÉLY RÓMÁBAN

(RÓMA.) (Stefani.) A fasiszta milícia megalapításának 16. évfordulóján az ország minden részében nagy ünnenségek voltak. A legnagyobb szabású ünnepség volt Rómában, ahol 20.000 feke-

Még mindig foglalkoztatja Hitler beszéde a sajtót

(LONDON.) (Reuters.) Hitler kancellár beszéde még mindig igen élénken foglalkoztatja a külföldi sajtót. A legtöbb figyelmet természetesen a gyarmatokról elmondott szavai keltik. A brit lapokban egymás után jelennek meg a legkülönbözőbb foglalkozásban nyilatkozatai és megállapítható, hogy egyre több hang szólal meg oly irányban, hogy a jogtalanul elvett területeket visszaadják. Figyelemreméltó Dorson oxfordi egyetemi tanár nyilatkozata. A kiváló jogtudós úrvan is a következőket írja a Manchester Guardian hasábjain:

Nem kétséges, hogy a kitűnően igazgatott német gyarmatok elvétele nem volt szerencsés gondolat. Emellett jogtalan is volt és már a határozatot követő első években világossá vált, hogy igen sok bonyodalomnak lesz okozója. Azonnali visszavonásuk ma már természetesen nagy nehézségeket okozna, mert a brit kormányok — igen helytelenül — tévesen értelmezve a mandatórius megbízási jelleget, rengeteg összeget fektettek azokba, de az angol népnek mégis meg kell barátkoznia a gondolattal, hogy a területek előbb-utóbb visszakerülnek régi gazdájukhoz.

Erősen foglalkoztatja a beszéd az amerikai sajtót is. A New York Herald szerint Hitler kancellárnak igaza van, amikor a szabadversenyt említve, kifogásolja, hogy az USA-nak rosszul esik az, ha ő gazdasági együttműködésre törekszik a délamerikai latin államokkal. Ezt megakadályozni senkinek sincsen joga — írja a lap — mert teljesen független és szuverén területeken mindig az ér el több eredményt, aki élelmesebb és aki többet nyújt a neki tett szolgáltatásokért.

A GIORNALE D'ITALIA

CHAMBERLAIN BESZÉDÉRŐL

(RÓMA.) (Stefani.) A Giornale d'Italia hasábjain Virginio Gayda dr. Chamberlain beszédével kapcsolatban megjegyzi, hogy

azt Olaszország közvéleménye nagy megelégedéssel fogadta, mert a brit kormányfő felismerte, hogy Rómának nincsenek támadó szándékai és igyekezett az együttműködés szükségességét hangsúlyozni az ellenzék koncentrikus támadásai között is.

Hasonlóképpen irnak a többi lapok is.

KAVARODÁS BELGIUMBAN EGY BRIT „ÉRTESÜLÉS” MIATT

(BRÜSSZEL.) (Havas.) Az egyik londoni nagy lap „jólétesült forrásból” közölte, hogy legközelebb tárgyalások indulnak meg oly irányban, hogy Belgiumot, Hollandiát, Dániát és a Balti államokat katonai szövetségbe tömörítsék Németország ellen. A cikk Belgiumban óriási kavargást keltett. A brüsszeli lapok tiltakoznak a beállítás ellen és hangsúlyozták, hogy ez a belga semlegeségi politika feladását jelentené, ami újabb háborúba sodorhatná

teinges vonult el diszmenetben Mussolini és a vendégként Rómába tartózkodó Stabschef Lutze előtt. A parádé remélhetőleg kezdődött, amikor a Duce jelenlétében megkoszorúzták az ismeretlen katonai emlékművét. Ezt követte a nagy szabású diszfelvonulás. Délután a Forum Mussolinin sportünnepség volt, amelyen résztvettek a Lutze kíséretében levő S A kiküldöttek is

az országot. Azt a kormányt — írja az egyik lap — amely ilyen kísérletezésre vetemednék, a nép haragja elsöpörné helyéről.

BOTRÁNYOK A BRÜSSZELI KAMARÁBAN

(BRÜSSZEL.) (Havas.) A kamara tegnapi ülésén az egyik flamand képviselő szóvá tette, hogy a brüsszeli iskolákban a flamand nyelvet szisztematikusan háttérbe szorítják. Amikor az interpellációra a közoktatásügyi mi-

„Tisztában vagyunk az Egyesült Államokkal” — írják a német lapok

(BERLIN.) (DNB.) Roosevelt elnök azon nyilatkozata, hogy háború esetén az USA határa Franciaország lenne, nagy megütközést és felháborodást váltott ki Berlinben. A sajtó rendkívül éles cikkeiben foglalkozik a nyilatkozattal. A Berliner Börsenzeitung így ír: Nagyon érdekes, hogy Roosevelt elnök éppen akkor nyilatkozik így, amikor a feszültség Hitler és Chamberlain nyilatkozatai nyomán enyhült. Mások előtt feltűnést keltene a dolog, de mi régen tudjuk már, hogy kikkel állunk szemben. Azaz az amerikai zsidó nagytőkével, amely most is arra les, mint a világháború folyamán, hogy hogyan lehetne egymásnak ugrasztani az országokat és hogyan lehetne learatni a háborús konjunktúra mezején termelt gyümölcsöt. Németország felháborodással fogadta első pillanatban a kihívást, de most azt az öröm váltotta fel, mert az Egyesült Államok jelenlegi vezetősége bemutatkozott a világnak a maga valóságában. A fenyegetés, hogy az USA fegyverrel látja el a demokráta államokat a totális országokkal szemben, hidegen hagy, bár sokkal férfiasabb lenne, ha Amerika nem arra számítana, hogy jó névenért fegyvereket küld és otthon éli át a harcok borzalmait, hanem maga is megkockáztatná bőrét a nagy profitot jelentő vásáron.

Hasonlóképpen irnak a többi lapok is.

LENGYEL KÜLDÖTTSEGE INDUL BURGOSBA

(VARSÓ.) (Reuters.) A lengyel kormány gazdasági tárgyalások lefolytatására népes delegációt indított utnak Burgosba.

FRANCO TOVÁBBI SIKEREI

(HENDAYE.) (Reuters.) Garcia Valino tábornok csapatai tegnap puskarövedéssel közelítették meg Wichet, amelynek eleste már csak órák kérdése. Moscardo csapatai Tordera felé közelednek erős menetben, úzve maguk előtt a menekülő köztársaságiakat.

BIZONYTALAN JOGBIZTONSÁG A HATÁROKON

(HENDAYE.) (Havas.) A határokról befutó jelentések szerint a határpontokon teljes a felfordulás, mert az oda-menekült milicisták egymás után ra-

nizster francia nyelven akart válszolni, olyan botrány tört ki a kamarában, hogy az ülést kétszer is félbe kellett szakítani. A közoktatásügyi miniszter véül is flamand nyelven felelt a képviselőnek, amire a kedélyek megnyugodtak.

KÉT PRÁGAI SZÜKSÉGRENDELET

(PRÁGA.) (Ceteka.) A prágai kormány tegnap két rendeletet bocsájtott ki és pedig egyet az állampolgárságok felülvizsgálásáról és egyet az ország belsejében tartózkodó idegenek helyzetének megállapításáról. A két rendelet az emigránsok ügyével áll összefüggésben.

ÖSSZEÜLT A BALTI ÁLLAMOK KÜLÜGYMINISZTEREINEK TANÁCSA

(KOVNO.) (Reuters.) A három balti állam: Litvánia, Lettország és Észtország külügyminiszterei Kovnóban ezidei első konferenciájukra ültek össze. A megbeszélések legfontosabb program pontja: hogyan lehetne a három balti államot teljesen semlegesíteni?

ELŐTANÁCSKOZÁSOK LONDONBAN

(LONDON.) (Reuters.) A Palesztina-konferencián résztvevő arab delegációk első csoportjai megérkeztek a brit fővárosba. Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszter már fel is vette velük az érintkezést és megállapították a tanácskozás időpontját. Eszerint a konferencia Chamberlain miniszterelnök a jövő hét keddjén fogja megnyitni Londonban.

bolják ki a telepeket, hogy élelmiszereket szerezzenek. A menekülők terroristikus fellépésével szemben a francia határőrség, amelynek fegyverét használnia nem szabad, ugyszólván tehetetlen és egyik jelentést a másik után küldi Párisba, erősítést kérve. Párisi jelentés szerint a kormány újabb 50 ezer embert irányított Perpignanba a határvédelmi osztagok megerősítése céljából és szigorú utasítást adott arra, hogy a menekülők közül a 18–50 év közötti férfiakat tegyék vissza a spanyol földre, míg a gyermekeket, nőket és agokat összekeverezzenek szükségosorakokban elhelyezni.

A SPANYOL MENEKÜLTEK SEGÉLYEZÉSE

(BILBAO.) A francia kormány tárgyalásokat folytat a burgosi kormánnyal a Franciaországba menekült spanyolok élelmiszerezésére való ellátása és segélyezése érdekében. Franco tábornok elvileg hajlandó a segélyakciót engedélyezni és abban részt venni, mert az az álláspontja, hogy a polgári menekülteknek is élvezniük kell a nemzeti Spanyolország jótéteményét. Szigorú ellenőrzést kíván azonban gyakorolni abban a tekintetben, hogy a köztársasági kormány elmenekült tagjai és a köztársasági hadsereg volt vezetői ne részesüljenek ebben a segélyben.

TELJES ÜZEMBEN AZ ANGOL REPÜLŐGÉPGYÁRAK

(LONDON.) Az összes angol repülőgépgyárakban, fokozott mértékben folyik az új típusú hadirepülőgépek gyártása. A Dacox elnevezésű hadirepülőgépek többmotorosok, rendkívül nagy magasságra tudnak emelkedni és gépfegyverrel is felszereltek.

— Egyheti házasság után nyolcmillió dollár örökség. New Yorkból jelentik: A michigani hagyatéki bíróság előtt evezséggel nyert elintézet Dodge Dániel, az augusztusban elhalt dúsgazdag amerikai gépkocsigyáros hagyatékai ügye. A tízmillió dolláros becsült vagyoni legnagyobb részét nyolcmillió dollárt az ifjú özvegy kapja, aki házassága előtt mint kezelőnő dolgozott Ontario távbeszélő központjában heti 15 dollár fizetésért és alig egyheti házasság után jutott özvegyiségre.

Erdélyiség

Az erdélyiség, vagy ahogy általában mondani szokták, a transzilvanizmus, nem más, mint a sajátos erdélyi közszellem kifejeződése. Ez a külön erdélyi közszellem nem egyszerű jelszó, hanem tényleges valóság, amely sokféle irányban nyilvánul meg. Életszemléletben azzal a lélektartalommal, hogy az erdélyi szellem erőteljesebben kapcsolódik hozzá az élethez és a valósághoz. A sziklabércek közé zártan mindig számol az adottságokkal és nem ragadtatja magát szertelenségekre a képzelet által. Mászóval nem a végletek embere az erdélyi ember, — hanem a realitásoké. A havasok világa ugyanis megtanította az élesen és tisztán látásra, a szűk keretek közé szorítottság pedig a testvéries érzés érvényesülésére.

Ezért volt Erdély a vallásszabadság hazája még a híres 1572-i tordai országgyűlés óta, de már azelőtt is. Általában elkerülték ezt a kis földrészt a másutt ádáz elkeseredettséggel dúló vallási villongások. Erdély inkább a vallási megértés hazája volt, ahol a különböző egyházak békésen megfértek egymással. Itt fejlődött erőssé és naggyá a kis unitárius egyház és itt tudott talán egyedül meghonosodni a székely zsidó vallás, az ugynevezett szombatosság vallása Péchy Simon főkancellár hatékony pártfogása mellett.

Politikai vonatkozásban az erdélyiség a különféle irányzatok és felfogások lehető okos összeegyeztetését jelentette. Nem örök harcot az ellenfelek között, hanem adott esetben megfontolt, bölcs megbékülést, engedékenységet, török-német tusák közötti önállóságot és saját lábón állást. Ez az erdélyi szellem sok nagy egyéniségben fejeződött ki jellegzetes alakban. Elég talán Bocskay, Bothlen Gábor, Bethlen Miklós, Teleki Mihály, Lórántffy Zsuzsanna, a Rákócziak, Apaffiak, Wesselényi Miklós nevével említeni. A „Diploma Leopoldinum” megszületése is csak itt érthető — „Erdély aranykora” a szellem nélkül pedig aligha lett volna lehetséges.

Irodalmi és közművelődési téren az erdélyiség gondolatának fejlődése csodálatosan érdekes. Erősen folklórtalan terület ugyan ez még, de Heltai Gáspár, Apáczai Csere János, Szenczi Molnár Albert, Pariz Pápai Ferenc, Tóthfalusi Kiss Miklós — és a névsort még szépen lehetne gazdagítani — jelzik a kezdetén ezt az óvaszáradék óta meglevő külön utat, hogy azután folytatódjék az ut Arankában, Döbrentében, Benkő Józsefben, Brassában, Bölöni Farkas Sándorban, Aranyosrákosi Székely Sándorban, Krizsában, Dózsa Dánielben, Póteleiben, Jékely Aladárban és annyi sok másban. Ez a sajátos erdélyi szín, az és hangsúly mindig megmaradt például Jósika Miklósnak, Kemény Zsigmondnak, Gyulai Pálnak, Benedek Eleknek és és könnyen kielemezhetően található meg az Erdélyből elszármazott két nagy szellemóriásban: Adyban és Szabó Dezsőben is.

Vagy milyen jellegzetesen erdélyi Felvinczi György megmozdulása 1896-ban az első magyar színtársulat felállításáért, hogy az Erdélyi Magyar Tudós Társaságról, az Erdélyi Magyar Nyelvmívelő Társaságról, az EME megalapításáról, Mikó Imre buzgólkodásáról; a Batthány-féle könyvtár, a Teleki-téka létesítéséről stb. ne is beszéljünk. És hogy megmaradtak képzőművészetünkben sajátosan erdélyinek Gyárfás Jenő, Márton Ferenc, vagy az innen elkerült többi művészeink.

Erdélyiség van, volt és lesz. És pedig most már valóságosan külön élő közszellemként. Hiszen a mai erdélyi irodalom és művészet, tudomány igen tisztelt, becsült nevet harcolt ki magának ország-világ előtt. És ez a kulturális élet tele van elmélyültséggel, felelősségérzettel, a felvetődő kérdések bensőséges átértékelésével — és nem a felszínen jár, nem kélt csiklandoz és botrányokat kavar fel, nem meghökentető ötletekkel és színekkel lep meg, nem viharzó esemény akar lenni hanem komolyság, mélység és szépség. A régi erdélyi hagyományok és szellem utját járja, tehát, a megfontoltság,

A mérnökök, építészek, könyvelők, gazdasági szakemberek, vállalati vezetők és ipari munkások helyzetét új törvényekkel és rendeletekkel szabályozzák

Felállítják a gazdasági szak-kamarát. — Hová fogják becsúszni a könyvelőket? Fennmarad-e, vagy megszűnik a könyvelői kamara? — Az építési engedélyek kiadásának új rendje. — Mikor mondhat el a munkaadó az alkalmazottaknak?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kormányzat lázas tevékenységgel iparkodik életbeléptetni azokat az új törvényeket és rendeleteket, amelyek az egyes foglalkozási ágazatoknak az új alkotmány szellemében való megszervezését célozzák. Ennek a törekvésnek a jervében több készüléskor levő rendelet-törvény közeli életbeléptetését jelentették be az illetékes tényezők.

A MÉRNÖKÖK ÉS ÉPÍTÉSZEK

A közmunkatörvény minisztérium kebelében külön szakbizottság alakult, amely most készíti elő a mérnökök szaktestületének szabályozására vonatkozó törvényt. Ez a törvény fogja többek között megszabni, hogy kik vállalkozhatnak közmunkálatokra és kik végezhetnek magánmegbízásból építési és műszaki munkálatokat.

Ebben a vonatkozásban egyébként a Romániai Mérnökök Országos Szövetsége szintén törvénytervezetet készített, amely a kormány előtt fekszik. Jellemző a jövő helyzet kialakulására, hogy a szövetségnek máris sikerült a főváros vezetőségénél bizonyos előnyöket kivívnia, amelyeket az egész országra ki akarnak terjeszteni. Így a fővárosban azokat az építkezési terveket, amelyek nagyobb munkálatokra vonatkoznak, az építészen kívül az építésmérnököknek is ellen kell jegyeznie. Az erre felhatalmazott építésmérnökökre vonatkozólag pedig külön nyilvántartást fektetnek fel.

Meghonosítják a fővárosban az építkezések ellenőrzési szolgálatát is, hogy egyetlen építetű, vagy építész-vállalkozó se vonhassa ki magát a reá vonatkozó kötelezettségek alól.

A GAZDASÁGI SZAKKAMARA ÉS A KÖNYVELŐK

Mitza Constantinescu nemzetgazdasági miniszter kidolgozta a közelebről felállítandó gazdasági szakkamarának a tervezetét. Ebben a kamarában azok foglalnak majd helyet, akik felkészültségükkel fogva az ország gazdasági megszervezésében tapasztalataikkal és tudásukkal a hivatalos szervek segítségére lehetnek. Így a szakkamara tagjai lesznek: a nagyobb magánvállalatok vezetői, a gazdasági szakképzettséggel rendelkező szabadfoglalkozású egyének, a szövetkezeteknél, állami hivatalokban, közüzemekben és magánvállalatoknál dolgozó könyvelők és könyv-szakértők, a gazdaságtudományi felsőiskolák doktorai és végzettjei. A minisztérium előzetes számítása szerint ennek a gazdasági szakkamarának, amely a szakmai testületek között igen előkelő helyet fog elfoglalni, az egész országban mintegy harmincezer tagja lesz.

Az 1921-ben megalakult és azóta működő könyvelői kamara akciót indított annak érdekében, hogy a könyvelőket ne osszák be ebbe az újonnan felállítandó szakkamarába, mivel érdekeiket jobban tudják kifejezésre juttatni az önálló könyvelői kamara, vagy könyvelői céhek keretén belül.

A kiegyensúlyozottság emélyültség útját — szélsőséges kilengések és végzetes elfogultságok nélkül. Ezt az erdélyiséget védeni, őrizni és erősíteni szent kötelesség is, mert az embertestvérieség világfelfogását tükrözteti, a sajátos erdélyi színezetben is emelkedett, egyetemes és európai szellemet, hiven a transzilvanizmus ősi nyomdokaihoz. És legyünk büszkéek magunkra, hogy Erdélyé vagyunk és hogy erdélyiek vagyunk — az erdélyi szellem, a vallás

szellem az önálló könyvelői kamara, vagy könyvelői céhek keretén belül.

A MUNKASZERZŐDÉSEN FELBONTÁSA

A Hivatalos Lap (Monitorul Oficial) 30. számában jelent meg a munkaszerződésekről szóló törvény végrehajtásának módosítása.

A módosító rendelet értelmében a munkaszerződések felbontását 14 napi felmondási idő kell megelőzze. Abban az esetben, ha az alkalmazott legalább tíz éve van ugyanannak a munkaadónak az alkalmazásában, a felmondási idő harminc nap. Ebbe a tíz évbe beleszámítandó mindaz az idő, amelyet a munkás — ha megszakításokkal is — a munkaadónál töltött. Kivételt képeznek azok az esetek, amikor a törvény hosszabb felmondási időt ír elő.

A felmondást meg kell indokolni, még pedig írásban. Ha valaki indoklás nélkül mond fel, vagy a felmondási időt nem tartja be, kártérítéssel tartozik. Az elbocsátott alkalmazott kártérítést követelhet abban az esetben is, ha igazolni tudja, hogy a felmondásban közölt indokok nem felelnek meg a valóságnak.

Jogosult a felmondás a következő esetekben: ha a munkaadó az alkalmazott által betöltött szolgálatot megszünteti, ha a vállalat üzemet redukálja, ha más vállalatokkal olvad egybe, ha a munkaadó egyes vállalatait megszünteti. Ily esetekben a munkaadónak jogában áll üzemet átszervezni és alkalmazottainak felmondania, illetve közülük az új munkabeosztásnak legmegfelelőbbeket kiválasztania.

Dr. Rösler Viktor.

CAPITOL MOZGÓ

A legnagyobb filmsiker.
Végig színes.

Pénteken premier. Holnap, pénteki kezdéssel bemutatja WALT DISNEY családias filmjét, mely minden képzeletet felidmúl.

Hófehérke és a 7 törpe

Ez a film, amely milliókat varázsol a nézőtérre s milliók tapsolnak lelkesedéssel mind az öt világrészen. Kedvezményes jegyek nem érvényesek. Számozott helyek. A gyermekek is csak jeggyel nézhetik meg ezt a páratlanfilmet.

Ma utoljára! Az Olimpiász II-ik része

Gyermekek holttesteinek száza borítják a chilei városok és falvak utcáit

Egyetlen városban 150 millió dollár a kár

(SANTIAGO DU CHILI.) A földrengéssújtotta terület borzalmas pusztulás képét mutatja. Mindenütt romok hevernek vad összevisszaságban. A földrengés Talcában is rengeteg kárt okozott. Linares, Parral, San Carlos helységek teljesen rombadóttek. A Parral és Cauquenes közötti országot a földrengés következtében használhatatlanná lett s így Cauquenes városa teljesen el van zárva a külvilágtól.

Cillan városában a földrengés, mint a megmenekültek beszélik, percekig tartott. A villany kialudt. Rettenetes jelenetek játszódtak le a sötétben. Az általános zűrzavarban mindenütt a sebesültek jajgatásait lehetett hallani. A városi színházból mindössze néhány ember tudott kimenekülni, több, mint háromszáz néző bennégett. Az áldozatok kiadásához több hétre van szükség.

Concepcionban egy angol bank súlyosan megrongálódott. A földrengés következtében megrongálódott székesegyházát dinamittal kell lerombolni, hogy elejét vegyék egy újabb katasztrófának. A katonai hatóságok négy

embert agyonlőttek, mert lopáson érték őket.

Santagoból két tehergépkocsin álmiszert szállítottak az inségeseknek.

Roosevelt elnök táviratban részvétét fejezte ki Aguirre chilei elnöknek. Az amerikai vörös kereszt tízezer dollár segélyt bocsátott az áldozatok hozzátartozóinak rendelkezésére.

Az eddigi megállapítások szerint a földrengés halálos áldozatainak száma meghaladja az ötvenezret, a sebesülteké pedig mintegy negyvenezer. A földrengéssújtotta vidéken a távbeszélő- és táviróforgalom még mindig szünetel. A hatóságok megtették a szükséges intézkedéseket, hogy megakadályozzák a járványok elterjedését.

A chilliani hatóságok elrendelték az életbenmaradtak összeszámlálását. A földrengés alkalmával két színültig megtelt színház is összeomlott, mintegy husz néző kivételével mindnyájan ott pusztultak. Bulnes városa a szó szoros értelmében eltűnt a föld színéről. A városok és falvak utcáit a gyermekek holttesteinek száza borítják.

A hatóságok megállapítása szerint a földrengés magában Cauquenes városában több, mint 150 millió kárt okozott.

— A fekete kormányzó. A bourgeti repülőtérrel elindult új állomáshelyére Felix Eboué, az afrikai Csád-tó környékének új kormányzója. Eboué az első néger, aki kormányzói tisztséget tölt be francia gyarmaton.

(w.)

KALANDOROK, SZÉLHÁMOSOK, BANDITÁK

R SZIGETI GYÖZŐ
RIPORTSOROZATA

(17.)

Nem fejezhetjük be a csempészekről szóló beszámolóinkat anélkül, hogy meg ne emlékezzünk a legnagyobb csempész áruról, amelyről a közönség legkevesebbet tud: a szaharinról.

Három évvel ezelőtt a hazai cukorgyárak komoly panaszokat nyújtottak át a kormánynak, amelyben a cukorforgasztás visszaesését a szaharin használatának elterjedésével magyarázták.

A cukorgyárak fellépésének meg is volt a fogatja. A kormány nemcsak a szaharincsempészek ellen tett folyamatba hatósabb intézkedéseket, hanem egyúttal az ellenőrzésbe bekapcsolta az érdekelt cukorgyárakat is, amelyek valóságos szervezetet építettek ki a veszélyeztetett határállomásokon. Azóta a szaharincsempészek tizedére csökkent.

Hozzávetőleges számítás szerint évente 25 ezer kilogram szaharint adtak el Romániában. Mivel a szaharin majdnem ötszázszorosan felülmúlja a cukor édesítőerejét, az országba korábban becsempésztett szaharin évente ezer vagyon cukrot tett feleslegessé. Ennek az ezer vagyon cukornak az eladási ára kerekén 300 millió lej. Nemcsak a bel- földi cukoriparra nézve jelent tehát a szaharincsempészek hatalmas károsodást, hanem az államkincstár is, amely elmaradt cukoradó címén évente kerekén 100 millió lej bevételtől esett el. Ezekből a számokból lassankint kibontakoztak előttünk ennek a kitűnően megszervezett csempészvállalatnak a méretei.

A szaharincsempészek túlnyomó részben a csehszlovák határ mentén törté- ník, központja Máramarosziget. Innen viszik szét a csempészek ügynökei a tiltott árut egész Erdélybe, sőt az egész országba.

A szaharinak csak kisebb részét használják fel a szegényebb háztartásokban, a drágább cukor pótlására. Tulajdonképpen fogyasztói azonban első- sorban a bombagyárak, cukrászdák és szörpkesztők. Egy kilogram szaharin ára átlag kétezer lej körül ingadozik, tehát viszonylag igen drága. Minthogy azonban édesítő ereje összehasonlíthatatlanul nagyobb — amint mondtuk, ötszázszorosa — egy kilogram szaharin 400—500 kiló cukrot pótol, melynek ára már 12—15 ezer lej. A szaharinnal dolgozó kisüzemek tehát bőségesen meg találják számításaikat, amikor cukor helyett ezt a vegyszert használják, amelynek természetesen semmiféle táp értéke nincsen. A szaharin használata tehát a fogyasztók közönségével szemben is visszaélést jelent.

Kérdéses, hogy a megváltozott csehszlovák határok mellett mennyiben fog továbbra is fennmaradni a csempészetnek ez a fajtája. A szaharint ugyanis csak átcsempészték Csehszlovákián, de nem ott állították elő, hanem Németországban, ahol több ilyen iparvállalat ügyszólván kizárólag Romániában helyezte el egész termelését.

A csempészségről szóló cikkeink befejezéséül még egy érdekes esetet emlí- tünk meg, amelynek szálait most bo- gozza a bukaresti ügyészség.

Két fővárosi textilnagyereskedő fel- jelentést adott be a hatóságokhoz, hogy a címükre érkező külföldi áruk helyett kövekkel és értéktelen tárgyakkal te- lerakott ládákat kézbesít ki számukra az államvasut. Jobban mondva, mire a küldeményeik a vámhivatalokhoz be- futnak, az áru nyomtalanul eltűnik belőlük. A vizsgálat pár nap múlva vá- ratlan fordulatot vett és leleplezte a tetteseket — a két feljelentő nagyke- reskedő személyében.

A hatóságokat az a körülmény ve-

TESTEDZÉS

Diákok és gyermekek ingyen látogathatják az alkerületi bajnokság mérkőzéseit

(CLUJ—KOLOZSVAR.) A kolozsvári labdarugóalkerület vezetősége az újévben most tartotta első ülését, amelyen több nagyfotosszerű ügyet tárgyalt le. Hosszas vita tárgya volt a szamosújvári Congri csapatának besorozása az alkerületi bajnokságba. A bukaresti labdarugószövetség ugyanis hozzájárult ahhoz, hogy a szamosújvári csapat a kolozsvári alkerületi bajnokságban játsszon s ezt az álláspontot a kerületi vezetőség is magáévá tette. Kö- telezte azonban a Congrit, hogy később megállapítandó időben játssza le őszi mér- kőzéseit. Ami a mérkőzések utáni részese- dést illeti, a vezetőség úgy intézkedett,

hogy a Szamosújváron játszó kolozsvári együttesnek 1300 lej költségmegtérítést tartozik fizetni a Congri. Ha a bevétel azonban meghaladja a 2600 lejt, a kolozs- vári csapatot külön 50 százalékos része- sedés illeti meg. A Congri viszont min- den kolozsvári mérkőzése után csupán 50 százalékos részesedést kap.

A labdarugás népszerűsítését kívánta a kerületi vezetőség előmozdítani, amikor kimondta, hogy a diákok és gyermekek a tavaszi idénytől kezdődően ingyen látogathatják az alkerületi bajnokságért folyó mérkőzéseket.

—

Társaság

1) Mendel Ilus hangversenye. Mendel Ilus, a tehetséges énekművész február 6-án, hétfőn este fél 9 órakor a római katolikus gimnázium dísztermében tartja önálló hangversenyt. A fiatal művészt nem kell bemutatni Kolozsvár zenei közönségének. Nagyszerű képességeinek már többször tanújelét adta, éppen ezért a hétfői koncertje iránt nagy az érdeklő- dés. A hangverseny keretében fellép Fe- jer Sándor, a jénvű hegedűművész is.

2) Az építőmunkások mulatsága. A bűsz- ke építőmunkák köztársaságát február 4-én, szombaton este, amikor megrende- zik az idény legsikerültebbnek ígérkező táncvigalmukat. A népszerű építőmunká- sok dalkara Út Lajos karnagy vezetésé- vel pályadíjat nyert énekszámaikkal szó- rakoztatják a megjelent közönséget. Első- rangú cigányzene. A mulatság iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

3) A Monostori Szent József Bálkör és a Leányosoport műkedvelői február 5-én, vasárnap délután 3 órakor és este pont- osan fél 9 órai kezdettel a kat. gimnázium dísztermében színteressékké Ohnet György: „A vasgyáros” című európai hírtársá- dalmi színművét. A műsor előre is meg- váltható az Egyházközségi Csoporthoz meg- bizottainál. Jegyek ára: I. osztály 20 lej és 5 lej illetékes, II. osztály 15 lej és 4 lej illetékes.

4) Az Erdélyi Kárpát Egyesület előadá- sa. Az Erdélyi Kárpát Egyesület vetített- képes előadásainak február havi sorrendje a következő: Február 2-án dr. Parádi Fe- renc „Székelyföldi műemlékek”, február 9-én dr. Borza Alexandru egyetemi tanár: „Korziika”, február 16-án Bacsoni Géza: „Radnai havasok”, február 23-án Xantus János: „Hegyeink anyaga.”

Rádió

PÉNTEK, február 3.

Bucuresti: 7.30: Ritmikus torna, rádió- híradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárásje- lentés, kulturális hírek, sport, vízállásje- lentés. 13.10: Déli hangverseny. Sporthírek 13.40: Lemezek. 14.15: Hírek, időjárásje- lentés, rádióhíradó. 14.30: Lemezek. 15: Hí- rek. 16.45: Előadás. 18: Katonazene. 19: Időszóró anyag. 19.15: Rádiózenekar. 20: Felolvasás. 20.15: Rádiózenekar. 20.35: Köz- vetítés az Operaházból. Szünetekben hírek Majd: német francia nyelven hírek, köz- lemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. — 13.10: Szalonzene. 13.30: Hírek. 14.30: Ci- gányzene. 15.35: Hírek. 17.15: Dikféltóra. 18.10: Lemezek. 18.50: Sportközlemények. 19: Babits Mihály előadása. 19.30: Szim- fónikus zenekar. 20.30: Trubadur, előadás az Operaházból. 21.05: Kültügyi negyedóra. 22.05: Hírek. 22.55: Hírek. 23.50: Hírek né- met, olasz, angol, francia nyelveken. — 24.05: Fuvószene. 1.05: Hírek.

csak csalás és megvesztegetés miatt ál- litják bíróság elé, hanem csempészésért is, mivel elvámatlanul külföldi árut vettek birtokukba.

Ezzel az utóbbi történettel el is ér- keztünk ismertetésünk újabb fejezeté- hez, a szélhámosság, vagy talán inkább: banditák másik csoportjához, a bizto- sítási csalásokra alakult bűnszövetke- zetekhez és gyújtogató társaságokhoz. Mert ilyenek is vannak.

(Folytatása következik.)

Végzetes láрма

— Néha azon gondolkozom, mivé lesz a fiatalabb nemzedék, — mondotta Walter Elliot angol egészségügyi mi- niszter. — Soha nem láttam még mai fiatalembert, aki láрма nélkül jól érez- te volna magát. Ha maguk nem tudnak elég lármát csapni, gép segítségével lármáznak. A csendet nem szeretik. Vannak barátaim, akik politikai beszé- deket megőrkítő lemezeket tesznek a gramofonra, ha el akarnak aludni. De nem kárhoztatom őket. Mindenesetre több tiszteletet érdemelnek azok, akik Afrika trópusi erdeinek dalait játszat- ják abból a célból, hogy ébren marad- janak. Ezek a dalok nem azért kelet- keztek, hogy az embereket józan és éber állapotban tartsák. Kábító dalok ezek.

Az angol egészségügyminiszter lehe- ségesnek tartja, hogy a késői utódok így fognak majd korunkról gondol- kozni:

— Hogyan lehettek olyan vakok ezek az emberek, hogy nem látták: a sok hü- hó, a sok láрма teljesen megtöri a nép erejét, míg végül a fülsiketítő zajba be- lefullad az egész civilizáció.

Összeütközött két vonat a változó lelakasztotta magát

(POZSONY.) Lipótszentmiklós közelé- ben egy őrháznál, összeütközött egy személyvonat és egy tehervonat. A két mozdony erősen megsérült, a személy- vonatnak két kocsija, a tehervonatnak pedig négy kocsija kisiklott. Huszon- három ember megsérült, köztük három, súlyosan. Három súlyos sebesültet a lipótszentmiklói kórházba szállítottak. Az őrházban szolgálatot teljesítő vasuti- őr, amikor a szerencsétlenséget meg- látta, az ordóba szaladt és egy fára fel akasztotta magát. Holtan találták meg.

— Vakmerő lépés Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: Gavris Alexan- dru 58 éves, biharmegyei Hosszuasszó községi cigány észrevette, hogy a köz- ség egyik üzletében nagymennyiségű talpbőr van kitéve reklám céljából. A cigány addig sürgött-forgott az üzlet körül, amíg egy alkalmas pillanatban elemelt egy csomó talpbőrt és futásnak eredt. Utiközben egy cigányasszonynak átadta a lopott árut, aki tovább vitte azt, míg Gavris nyugodtan sétálva ha- ladt, mintha mi sem történt volna. A kereskedő azonban észrevette, hogy a cigány lopta el a bőrtöket, értesítette a csendőroket, akik letartóztatták.

— Gyilkosság egy barázda föld miatt. Bacauból jelentik: Faracani falu ha- tárában a csendőrfőőr a hajnali órák- ban ismeretlen férfi hullájára bukkan- tak. Az azonnal bevezetett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a ha- lott embert Nentel Mihálynak hívták, 51 éves földműves. Megállapítást nyert továbbá az is, hogy a szerencsétlen em- ber ellenséges viszonyban élt Ioje Ghe- orghe és Cancel Gheorghe faracani községi lakosokkal, valami földviszály- ból kifolyólag. A csendőrség gyanúja azonnal a két falusra irányult, akiket ki akartak hallgatni, de nem találták meg őket lakásukon, mert mindketten nyomtalanul eltűntek. Kézrekerítettük- ke a nyomozás folyik. Az ügyészség a holttestet beszállította a bonctani intézetbe a halál pontos okának megá- llapítása végett.

— Megkegyelmezték a halálraítélt Becker asszonynak. Brüsszelből jelen- tik: A 12 ember megmérgezése miatt halálraítélt Becker asszonyt kegyelmi- kérését a legfőbb törvényszék elutasí- totta ugyan, de a belga hagyományok- nak megfelelően a kivégzés mégis el- maradt és a büntetést életfogytiglani börtönrre változtatták át.

— Embertelen tanító. Buzauból jelen- tik: Andrei Anton Campian elemi is- kolai tanuló édesatyja feljelentést tett az egyik elemi iskola tanítója ellen, hogy kisfia a tanítótól elszenvetett ál- landó ütlegetések következtében elő- ször megőrült és két nap alatt borzal- mas kínok között meghalt. Az apa fel- jelentése alapján a hatóságok az em- bertelen tanító ellen megindították az eljárást.

B. Székely Erzsébet képkiállítása a kormány- zósági palota üvegtermé- ben

Uj festőművész mutatkozik be Kolozsvár műértő közönségének: B. Székely Erzsébet. A marosvásárhelyi festőművész képművészete egyike a legérdekesebbeknek és legértékesebbeknek azok között, amelyeket az utóbbi hónapokban városunkban láthattunk. Főjellegzetessége, hogy vérbeli portréista. Nevevén képe közül több mint kétharmad az arckép és akt. Nőnél szokatlanul markáns erő nyilvánul meg a képein, anélkül, hogy túlzásokra ragadtatná magát. Számára csak az emberafontosság a magányos ember, aki elmélyedve ül vagy áll. Leginkább mégis a női arcok érdeklik. Székely Erzsébet a karakter megrögzítésére is törekszik, „kihozza” az érzéseket és gondolatokat, amelyek a homlok mögött, a tudattalan legmélyén várnak. Szereti a gyermekeket. Gyermekeportréi elbájolják a nézőt. Színei melegék és tüzesek s különösen a katolikus lányok és asszonyok öltözékén lángolnak a tűzpiros színek. A közkeletű fel-fogással ellentétben élethűsége törekszik. Arcképein az élet sugárzik. Egyes számú „pirosruhás nő” című képe egyike a legszebb és — a mesterségbeli rész szempontjából is — legkitűnőbb sikerült portrének. Fiatal, kellemes arcú, kissé dacos száju leányt ábrázol. Színe várjuk, hogy megszólaljon. „Kálváriai menyecske” című képe, portréja nem kevésbé jó alkotás. Ez és „Napsütésben” című kedves portréja egyébként annak idején a budapesti Műcsarnok, illetve Szalon tárlatán nagy feltűnést keltett. Az ottani kritikusok igen szépen írtak róla. Pompás képe a 11. számú „Akt macskával” című is. Fiatal, szemérmes leánykát ábrázol. Karosszékekben ül, felsőteste meztelen. Érzékeli az erekben száguldozó vér lüktetését s a bőr pirolását. Az a mód, ahogy visszatükrözi a lezárszerű fiatal leány bájosan szemérmes és érzékeny lényét, egyike a legteljesebb értékű festőművész megoldásoknak. Nagyon szép szépe még a 3. számú, egyetlen pasztell alkotása. De nem kevésbé kedves és tökéletes a 18. számú „Padon” című is. „A fekvő akt” című képének hatása alól nem tud szabadulni az ember. Beállítás, a kidolgozás, az elevenesség nemcsak rutint, de teljes művészi átérzést bizonyít.

B. Székely Erzsébet a naturalista irány jegyében dolgozik, de munkáin megérződik, hogy a pillanatnyi impressziók is erősen befolyásolják. Melegség, pontos rajztudás és jellegzetes karakterábrázolás, a fűrészsége. Színei annak ellenére, hogy tüzesek, mégis selymesen hatnak. Véleményünk szerint a portréfestészet terén a hazaiak közül kevesen érik utol és még kevesebben szárnyalnak túl őt. Nevével határokon innen és túl valószínűleg még sokszor fogunk találkozni.

(h. j.)

Március végére el kell készíteni a törölt állam- polgárok névsorát

(BUCURESTI.) Jamañdi Victor igazságügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényszékekhez, amelyben megszüretti a tárgyalási folyamatban lévő állampolgársági revíziós ügyek minél gyorsabb befejezését. Március 31-éig el kell készíteni a törölt állampolgárok teljes névjegyzékét.

— A reménytelen szerelem miatt... Nagyváradról jelentik: Török Erzsébet 22 éves háztartásbeli alkalmazott tegnap öngyilkossági szándékból marosvásárhelyi házba, majd levette magát a Jorga uccán 3. szám alatti ház II. emeletéről és összetört tagokkal, eszméletlenül állapotban került el az udvar kövezetén. A mentők az eszméletlen leányt kórházba szállították, ahol rövid szenvedés után meghalt. A hatósági vizsgálat megállapítása szerint tettét szerelmi bánatában követte el. Temetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

Az éjszakai kaland szomorú következménye

Ejtették a kolozsvári iparost kifosztó két cigányleányt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az elmúlt év októberében a késő esti órákban, Dami János kolozsvári iparos tizenhármas ezer lejjel — az aznap eladott telke árával — betévedt egy korcsmába. Sokat ivott, lerészegedve ismeretséget kötött két cigánylánnyal, akiket meghívott az asztalához. Éjfél körül járt az idő, amikor Dami hazafelé indult, ahová az egyik cigányleány is elkísérte. Reggel, amikor felébredt, megdöbbenve forgatta ki összes zsebeit, de a nagyszámú pénz nyomtalanul eltűnt. A rendőrség re sietett és a feljelentése nyomán megindult nyomozás megállapította, hogy a károsult éjszakai asztaltársai: Manciu Leontina és Lingurar Ileana voltak. A motázás során Lingurnál 8700 lejt találtak, de Mancinál egy lejt sem. A további nyomozás azonban megállapította, hogy a lopás éjszakaijában Manciu egy legénygel ismerkedett meg a korcsmában, akinek korlátlan meny-

nyiségben italt rendelt és 500 lejes papírpénzzel fizetett. Az ügyészség vádat emelt mindkét cigánylány ellen lopás miatt.

A törvényszéki tárgyaláson a bíróság kihallgatta az ügy összes szereplőit. Avram ügyész rámutatott arra, hogy Manciu Leontina ellen nincsenek tárgyi bizonyítékok, de a körülményekből meg lehet állapítani bűnösségét. Manciu eddig már ötször ült börtönben lopás miatt. A másik vádlottnál a lopott pénzt megtalálták. Lingurar Ileana tagadta ugyan, hogy a pénz lopásból származik, de hogyan juthat másképpen hozzá egy szegény cigánylány közel 9000 lejhez? A törvényszék ítéletében bűnösnek mondotta ki mind a két vádlottat és Manciu Leontinát 8 hónapi, míg Lingurar Ileanát 4 hónapi fegháza itélte. Kitéltötnék számítottak be 3 hónapi és 3 napi vizsgálati fogságot.

Hol és hogyan kell beiratkozni a Nemzeti Ujjászületés Frontjának kisebbségi alosztályába?

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A magyar kisebbségi alosztály szervező irodája közli:

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának Magyar Kisebbségi Alosztályába való beiratkozás a következőképpen történik:

1. Az egész ország területén a beiratkozásokat a polgármesteri hivatalokban, illetve a községvezetőkön eszközölik.
2. A fellektetett ívet két példányban kell kitölteni és aláírni.
3. Minden magyar ember neve után írja oda sajátkezüleg a következő két román szót „Secția maghiară” (ma-

gyar alosztály).

3. A beiratkozási ívek egyes helyeken változnak. Kolozsváron például az iven csak a név, foglalkozás, lakhely szerepel. Más vidékeken, illetve helyeken a nemzetiséget és a vallást is feltüntetni. Eppen ezért a hovatartozandóság kérdését a magyar alosztály megjelölése dönti el.

4. Szükséges, hogy a romániai magyar állampolgárok az elképzelhető legrövidebb időn belül iratkozzanak be. Az esetleges kimaradással járó következményekért az egyén felelős.

Str. VIII 7. ● **RIO-MOZGÓ** ● Telefon: 11-71.
Csütörtökön, pénteken és vasárnap 3, 6 és 9 órakor:
A cigányok
orosz dráma, fős.: Alexandru Gracianu és Leila Cernala.
szombat, február 4-én bál miatt nincs előadás. A vasárnapi előadásokon visszatérni nem lehet.

Felmentette

a katonai törvényszék a tanítót, aki nem volt hajlandó a hatáskörét túllépő csendőrmester parancsát teljesíteni

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A múlt év januárjában rendeletet adott ki a biharmegyei Micsa község csendőrmester Bogdán Sándor tanítónak, kötelezte a felügyelete alatt lévő református iskola tanulóit, hogy azok az országos közszóntással, „Sánátate” szóval üdvözljék feletteseiket és a község előjáróját. A tanító azzal az indoklással, hogy a közszóntás elrendelése és kötelezése nem tartozik a hatáskörébe, nem tett eleget a csendőrmester kívánságának s felvilágosítást kért feletteseitől: milyen módon járjon el. Sulyok református püspöktől azt a tanácsot kapta, hogy bár a felekezeti iskolákban a „Sánátate” közszóntás nem előírás, ha az utasítást az őrmester írásban adja, rendeltet el a tanulóknak. Bogdán Sándor tanító írást kért ennek alapján az őrmestertől, aki kérését nem teljesítette, hanem megindította ellene az eljárást a román hivatalos nyelvvel szemben való tiszteletlenség miatt.

A megvádolt tanító a helyi katonai törvényszék elé került, ahol elmondotta: nem érzi magát bűnösnek. A gondjaira bízott iskola felekezeti iskola volt és nem írta elő egyetlen tanügyi hatóság sem az Országos-közszóntást. Védekezésével szemben Blebea ügyész azzal érvelt, hogy, mint felekezeti tanító segélyt kap az államtól, tehát állami tisztviselőnek számít és ha az őrmester

sértve érezte magát az eljárás által, akkor az azt jelenti, hogy sértő volt a viselkedése az egész román nemzetre. Dr. Mikó Imre védőügyvéd ezzel szemben bebizonyította, hogy a református és felekezeti iskolákban nem működik Országos Szervezet, következésképpen a közszóntás sem használható. A csendőrmester tanügyi hatóság, nincsen joga a tanítás körébe vágó rendeleteket kiadni. Felolvasta a kisebbségi statútum szabad nyelvhasználatára vonatkozó szakaszát és felmentést kért. A bíróság helyt adott az ügyvéd érvelésének és felmentette a megvádolt tanítót.

— Az amerikai lincselések Newyorkból jelentik: Az alabamai Tuskegee néger főiskola kimutatása szerint 1938-ban hat néger lincseltek meg az Egyesült Államokban, kettővel kevesebbet, mint 1937-ben. Az áldozatok ellen emelt vádak: három esetben gyilkosság, egy esetben erőszak, egy esetben sértő megjegyzés fehér nővel szemben. Az egyik áldozat bűne az volt, hogy nem fizette ki rokona temetési számláját. A rendőrség 42 lincselést akadályozott meg, amivel 53 személy életét mentette meg.

Reuter jelenti:

(LONDON.) A rendőrbíró a kedden letartóztatott 12 munkanélküli rendezettség miatt másfél hónapi elzárásra ítélte. Súlyosbító körülménynek tekintették, hogy a hatóságok már több ízben elnézés-sel voltak velük szemben és többször figyelmeztették is őket.

(LONDON.) A croydoni repülőtér, amely jelenleg átépítés alatt áll, az egyik hangár eddig ismeretlen okoknál fogva összedőlt és két embert maga alá temetett. Mindkét ember azonnal szörnyet halt. A hatóságok, amelyek szándékos rongálást sejtene, megindították a legszigorúbb vizsgálatot.

(LONDON.) Tegnap kezdetét vette a föld alatti vasúthálózat kibővítésének munkálata. Az első kapavágást a lordmayor tette meg.

(PÁRIS.) A most leleplezett pénzhamisító banda feje, amint kiderült, külföldi állampolgár. Nevét és kilitét a további nyomozás érdekében eltitkolják.

(LONDON.) Az eastendi negyedben tegnap nagy nyomortüntetés volt. A felvonulók kenyert és egészséges lakást követeltek.

(LONDON.) A brit főváros több házsorának lakói kimondták a házbérfizetési sztrájkot.

(BERLIN.) Darrée földművelésügyi miniszter nagy beszéddel zárta le a Grüne Wochet, amelynek jelentőségét méltatta.

(BERLIN.) A német kormány intencionális konferencia összehívását tervezi a száj és körömfájás megszüntetésére.

(ADDIS ABEBA.) A német Siebel FH 104. sz. gép tegnap 33 órai repülés után Addis Abebába érkezett, ahol az alkirály kihallgatáson fogadta a két berlini pilótát, akik még a tegnap este visszaindultak a Fokváros felé.

(BERLIN.) Frick miniszter kihallgatáson fogadta a Harmadik Birodalomban tartózkodó Szendy budapesti polgármestert.

(VARSO.) A lengyel lapok értesülése szerint Moszkvában, Leningrádban és Kiewben összesen 840 újságíró tartóztatott le.

(JERUZSÁLEM.) Ghaza környékén tegnap ismét véres ütközet zajlott le az arab terroristák és a brit karhatalmi csapatok között. Az összecsapásnak 17 halálos áldozata van.

(JERUZSÁLEM.) Nablusban a nyílt utcán lelőttek egy zsidó kereskedőt, aki előzőleg megvetéssel nyilatkozott az arab ellenállási mozgalomról. A tettesek elmenekültek.

(BUDAPEST.) A tőzsde továbbra is igen szilárd és a tegnapi záratlakor a papírok a legmagasabb jegyzések mellett cseréltek gazdát.

(RANGOON.) A sztrájkolók és a karhatalmi csapatok között újabb véres összecsapás került sor.

(COVENTRY.) A középangliai Coventryben a Vickers művek egyik üzemében 6000 munkás sztrájkba lépett.

(BERLIN.) Hitler vezér és kancellár tegnap Göring, Darrée, Frick, Funk és Göbbels miniszterek társaságában megtekintette a nemzetközi lovassmérkőzéseket.

(PRÁGA.) A prágai spanyol követség épületéből az összes értékes szőnyegek, képek és egyéb értéktárgyak eltűntek. A megejtett vizsgálat kiderítette, hogy azokat a prágai volt szovjet követ vitte magával Svájcba.

(SZÓFIA.) A bolgár sajtó rendkívül nagy jelentőséget tulajdonít Kiosszevanoff bolgár miniszterelnök ankarai útjának. Megjegyznek abban a lapok, hogy az utnak nem az a célja, hogy Bulgáriának a Balkán szövetségbe való belépését készítse elő.

(ISZTAMBUL.) Az új kormány rendeltére megkezdtek a bezárt tőzsde épület múzeumává való átalakítását.

(ESSEX.) Az árvíz eddig hozzávetőleges számítás szerint több, mint 5 millió font sterling kárt okozott dél Walesben és környékén.

(BELFAST.) Tegnap újabb kísérlet történt a postaépület felrobbantására. Szerencsére a pokolgép felmondta a szolgálatot. A vizsgálat megindult.

(DUBLIN.) De Valera miniszterelnök szombajának kezeltetése végett márciusban Svájcba utazik.

— A női békebírák a korbácsbüntetés mellett. Londonból jelentik: Middlesex megye békebíráinak értekezlete 38 szavazattal 11 ellen tiltakozott a kormány által beterjesztett büntügyi novella ama javaslatát ellen, amely a testi fenyíték megszüntetését indítványozta. A vita során az összes női békebírák a legélesebben a korbácsbüntetés megszüntetése ellen foglaltak állást, hangsúlyozva, hogy „állatias bűnöknek állatias büntetéssel kell megtorolni.”

Hirek

NAPTÁR. 1939. Február 3. Péntek.
Róm. kat.: Balázs. Prot.: Balázs.
Ort.: Simeon. Izr.: 14 Sevath.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

SZENTJÁNOS-BOGARAK, HA TALÁLKOZNAK

— Mi az, kéri k, hol égetted el a lábadat?

— Képzeld ezt a pechet: leszólitottam a korzón egy hölgyet, hogy elkísérhetem-e és kiderült, hogy az illető egy égő cigarettá.

AMERIKAI IGAZOLVÁNY

A kis Tomra rászól a tanító:
— Két hétig nem voltál iskolában, te iskolakerülő. Hol csavarogtál?
A kis Tom méltatlankodva feleli:
— Nem csavarogtam!
— Nem csavarogtál? Hát akkor miért hiányoztál?
Tom előhuz egy iv papírt a zsebéből:
— Tessék, itt van az igazolvány, két hétig el voltál rabolva.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** Január hó 28-án, szombaton reggeltől február 4-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Fortuna, Unirii-tér; Hygea, Mihail Viteazul-tér; Victoria, Regele Ferdinand-ut; Sotropa, Stefan cel Mare-tér.

— **JÓ ÉS OLCÓ BŐRT ÉS TALPAT** Kozák bőrzületben kaphat. Cluj, Piata Mihail Viteazul 15.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint: változó légnyomás, változékony felhőzet várható. Az ország északi részén a hőmérséklet csökkenése, keleti részeken havazás.

Magas láz, fejfájás, a meghűlés egyéb kísérő jelenségei teszik kellemetlenné a betegséget. A Diana sóborszesszel való beöröszölés enyhíti a fájdalmakat.

— **Vállalatok figyelmébe.** Mérlegek, közgyűlési meghívók és egyéb közlemények pontos, határidőre való megjelentetését a Monitorul Oficial, Correspondenta Economica, Buletinul Bancar, Buletinul Justitiei hivatalos lapokban, valamint az ország összes lapjaiban felelősség mellett intézi a Rudolf Mosse service. Cluj, Calea Marechal Foch 4.

— **Jámor Lajos tánciskolájában,** Str. Catedralei 7., a Vasas Otthonban, január 3-án este 9 órakor egy új tanfolyam kezdődik, iratkozni minden este 7-9 óráig a teremben, telefon 36-05. Minden csütörtökön este 9 órakor és vasárnap délután 4-től gyakorló.

— **Victor Cadere az új belgrádi követ.** Bukarestből jelentik: Victor Cadere királyi helytartót február elsejével belgrádi rendkívüli követté nevezték ki.

— **Hivatalos ünnepi szünet.** Ma, február 2-án, törvényes hivatalos ünnepnap. A hivatalok nem tartottak szolgálatot és az csak február 3-án, pénteken kezdik meg újra tevékenységüket.

— **Villamos — a fűszerüzletben.** Budapestről jelentik: Vasárnap reggel az Aradi ucca és Szinyei Merse ucca sarkán egy 46-os jelzésű villamoskocsi összeütközött a BK 021. rendszámú tehérrautóval, amelyet Széles György 41 éves autovezető vezetett. A villamos kiugrott a sínek közül és beleszaladt az uccasarkon levő fűszerüzlet kirakatába. Széles György autovezető megsérült. A mentők kötözés után a Rókus-kórházba szállították. A tüzoltók a Beszkárt üzemi segélyosztágra visszalitolták a villamost a sínekre. A rendőrség megindította a nyomozást, hogy az összeütközésért kit terhel felelősség.

— **Ügyvédek eskütétele.** A kolozsvári ítélőtábla Filipescu—Vulpescu—Pusca-riu tanácsa előtt dr. Cioban Ioan, dr. Szenczer Tibor, dr. Slakovits Sándor kolozsvári és dr. Mócsi Károly nagysármási ügyvédek letették az ügyvédi esküt. Az ünnepélyes eskütétel, a főügyészséget Georgescu Titu táblai ügyész képviselte.

— **„Antal testvér” — a nemzetközi betörő.** Bukarestből jelentik: Megirtuk, hogy a rendőrség letartóztatta Zigu Leibovici nemzetközi betörőt, aki kétes mesterségének valósággal művésze volt. Hét nyelven folyékonyan beszél és amint kihallgatása folyamán kiderült: a Vatikánban „Antal testvér” néven mint szerzetes a „Propaganda Fidei” elnevezésű intézmény tanulója volt. Sikertelen betörési kísérlete juttatta rendőrkézre, amelyet Ilescu tábornok lakásán akart elkövetni.

— **Dr. Balogh Ernő előadása Erdély természeti szépségeiről.** Az EGE előadás-sorozatának legutóbbi előadása alkalmával dr. Balogh Ernő ismertette Erdély szebbnél-szebb barlangjait és a természetjárók részéről kevésbé járt vidékeit „Erdélyi mozaikok” címen. Gyönyörű képekben bemutatta a komarniki, popováci és az általa nemrég feltárt szolcsvai barlangokat, majd az Erchégy, Csukés, Cibles, Nagykőhavas, Likashavas vidékéről kaptunk feledhetetlenül szép jellegzetes kép mellett mély humorú, de amellet szakavatott ismertetést. A rozsnyói vár, a bányásági hatalmas kanyaru Néva völgye a háromszéki komandó és Káson környékének égbenyuló fenyvesei, a Maros születési forrása, végül a Kis-Békás szoros rejtett szépségei a Gyilkos-tó melletti tündért formáló vízeséssel mind-mind arra intettek, hogy ha utunk a természet kincstárába vezet, akkor ott nyitott szemmel járjunk, mert máskülönben sok feledhetetlen és páratlan szépség mellett észrevétlenül haladunk tovább. A református leánygimnázium rajztermét zsufolásig megtöltött közönség hosszantartó tapsal fejezte ki köszönetét dr. Balogh Ernő előadónak.

— **A Kolozsvári Magyar Művész Dalárda serlegavató ünnepe.** Kolozsvár kitűnő művész-dalárdája február hó 11-én este 9 órai kezdettel, a Mészáros Szövetség (Str. Anton Pan 1. sz.) helyiségében serlegavató ünnepséget rendez, amelynek keretében a dalárda ügyvezető alelnökének, B. Adorján Jenő: „Miért?” című férfikari dalművét is felavatják. A serlegavató ünnepség műsorán több, eddig Kolozsváron még nem hallott új férfikari dalt fog énekelni a dalárda, amelynek előkészítésén Rezik Károly országos karnagy fáradozik. Az eseményzámba menő dalosünnepélyre, a magyar dal barátait lapunk utján is meghívja a dalárda vezetősége. A serlegavató ünnepre beléptidij nincsen. A diszbanketten résztvenni óhajtok 54 lejt fizetnek. Előjegyzések Hadházy Sándor, az unitárius egyház pénztárosa, illetve a dalárda elnökénél (unitárius kollégium) délelőtt 1 óráig esz-közölhetők.

— **DIÁKBÁL.** Február 5-én este 9 órakor a volt Iparkamara, „Albina” palotában rendezik meg a magyar egyetemi hallgatók nagyszabású báljukat. A meghívókra igényt tartók jelentsek be ezirányú óhajukat a Szent József Szeminárium zenetermében a bál-rendezősnél déli 12-1 óra között (Str. I. G. Duca.) A bál tiszta jövedelme a szegénysorsu magyar egyetemi hallgatók segélyezését szolgálja.

— **Három alfelügyelőségre osztották a temesvári munkaügyi felügyelőséget.** Bukarestből jelentik: A munkaügyi minisztérium rendelete alapján három alfelügyelőségre osztották a temesvári munkafelügyelőséget. Az alfelügyelőségek Aradon, Petrozényban és Dénán fognak működni.

— **Az Orvoskamara felhívása az orvosokhoz.** Felhívjuk azokat az orvosokat, akik az Orvoskamaránál személyi lapjukat mindeddig nem töltötték ki, hogy jelentkezzenek az Orvoskamara székhelyén, a napi hivatalos óra alatt (1—2 délután) következő sorrendben: Az A—E betűig folyó hó 3-án F—I betűig február 4-én, K—M betűig február 6-án, N—R betűig február 7-én, S—U betűig február 8-án és a V—Z betűig február 9-én. A jelentkezésnél az alábbi okiratok szükségesek: Születési bizonyítvány, felülvizsgált állampolgársági bizonyítvány, érettségi bizonyítvány, katonai okiratok, orvosi diploma, Monitorul Oficial, a szakképesítést igazoló bizonyítványok, 2 drb. fénykép. A vidéken működő orvosok február 9-ig bármely napon jelentkezhetnek. Cluj, 1939. február 1. Dr. Tataru Coriolan sk., az orvoskamara elnöke, Dr. Pop sk, titkár.

— **Kivégezték a német kémeket.** Berlinből jelenti a Rador: Az elmúlt év november 18-án halálra ítélték. Heinrich Schaeffner német alattvalót idegen állam javára elkövetett kémkedés miatt. Az ítélet a napokban jogerőre emelkedett és az elítéltet tegnap a kora reggeli órákban kivégezték.

— **Ezer fiatal amerikai lány bevezetése a társaságba 11 millió dollárba kerül.** Newyorkból jelentik: A Fortune című amerikai folyóirat megállapítása szerint Newyork és a többi tizenöt legnagyobb amerikai város felső tízezeréhez tartozó családok évenként ezer fiatal leányt vezetnek be a társaságba. Ennek költsége személyenként 8500 dollár, belenemértve a 3000 dollár értékű ruhákat, vagyis a szülők évenként 11 millió 500.000 dollárt költenek eladóleányaiknak a társaságba való bevezetésére.

— **Agyonlőtték, mert megnősült.** Sanghaiből jelentik: Wang Kaonan kínai tábornok, Ningpo katonai parancsnoka, megnősült és ezzel megszegte Csang-Kai-Sek szigorú parancsát, amely tiltja a tisztek nősülését a háború tartamára. A hadbírósal halálra ítélte a fegyelem sértő tábornokot és, még aznap agyonlőtték.

Felmentette a törvényszék Victor Eftimiu a Stelian Popescu elleni rágalmazás vádjá alól

(BUCURESTI.) Az ilfovi törvényszék tegnap mondott ítéletet abban az évek óta húzódó rágalmazási perben, amely egyrészt Stelian Popescu, az „Universul” főszerkesztője, másrészt pedig Eftimiu Victor, a kiváló író között folyt. A bíróság felmentette Eftimiu-t a vád és annak következménye alól.

Színház

Csütörtök fél 9: **A démon.** (François Mauriac világsikert aratott színmű-újdonása. Fordította Heltai Jenő. Fősz. Erényi Böske, Mária Eva, Faludi Márta, Radó Éva, Faluvégi Gizella, Nagy István, Lantos Béla, Tóth Elek, stb. Rendező: Szabados Árpád. Premier bérlet 22. szám.)

Péntek fél 9: **A démon.** (Rendes bérlet 22. Irodalmi bérlet 15.)

Szombat este 9: **A Francia szobalány.** (21. edszer.)

Vasárnap d. u. 3: **Liliomfi** (Szigligeti énekes, táncos falusi vigjátékának első olcsóhelyáras előadása.)

Délután 6: **Hazajáró lélek.** (Hetedszer)

Este 9: **A vén bakancsos és fia a huszár.** (Harmadszor.)

Hétfő fél 9: **A démon.** (Harmadszor.)

Kedd fél 9: **Angyal vettem feleségül.** (Nyolcadszor.)

Szerda fél 9: **Paradies kisasszony.** (Salamon László és Kornis Ottó az Erdélyi Helikon drámapályázatán kitüntetett színműve. Rendező: Gróf László. Erényi Böske, Fényes Alice, Mária Eva, Paál Magda, Gróf László, Kovács György, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Csóka József, Lantos Béla, Réthelyi Ödön, stb. felleptével. Premier bérlet 23. szám.)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Önagysága inasa. Vigjáték Bus Fekete László „János” című darabja nyomán. Fősz.: Annabella és William Powell.

ROYAL MOZGÓ: Egy premier Danielle Darrieux-al ... és mégis ártatlan. Partnerei: Douglas Fairbanks jr. és Mische Auer. Előtte 2 premier journal Metro—Fox, előadások: 3.20, 5.20, 7.20, 9.30. Számozott jegyfelvétel. Telefon: 3705.

RIO MOZGÓ: (volt Munkás Mozgó) Cütörtök, péntek és vasárnap 3, 6 és 9: I. A cigányok. Orosz dráma. A vándor cigányok élete, örömei, bánatai. Fősz.: Alexandru Granach és Leila Cernaia és N. Nodinow. II. Ellopták. Koronoff ékszerait. (A véres gyöngyök.) Bűnügyi dráma. Fősz.: Myrna Loy és Spencer Tracy. Szombaton, február 4-én bál miatt nincs előadás. A vasárnapi előadásokon visszamaradni nem lehet.

EDISON MOZGÓ: Az édes anyaföld. Minden idők legnagyobb filmje. Fősz.: Paul Muni és Luise Rainer. II. Öngyáság inasa. Comédia. Fősz.: Robert Taylor (a 3 pártásból) és Joan Harlow. III. Új híradó és Miki Maus.

URANIA MOZGÓ: Gibraltar. Fősz. Vivian Romance, Roger Duchesne, Erich v. Stroheim.

CAPITOL MOZGÓ: Ma utoljára: A XI-ik olimpiász II-ik része.

— **Parlamentáris harc a tullármás rádiózás ellen.** Londonból jelentik: Horder lord híres orvostanár, VI. György király első udvari orvosa, a lármaellelenség szövetség elnöke bejelentette, hogy a szövetség fölveszi a harcot a tullármás rádiókészülékek ellen. Nemsokára a parlament elé javaslatot terjesztenek, amely büntetendő cselekménynek nyilváníttja a szomszédokat háborító túlhangos rádiókészülékek használatát és kimondja, hogy vétkesek rádióengedélyét a rendőrbíró határozott időre felfüggesztheti vagy végleg érvénytelenítheti. A javaslatot, amely iránt nagy érdeklődés és rokonszenv mutatkozik, A. P. Herbert képviselő, a híres regény- és színműíró nyújtja be az alsóházban.

Megszokott

helyén tisztíttassa ruháit...

a

Ezink-gyárban

Ilaslevici a királyi katonai iroda főnöke

(BUCURESTI.) Királyi rendelettel Ilaslevici tábornokot nevezték ki Őfelsége katonai irodafőnökének. Tzenescu Florea tábornokot a nagyvezérkar főnökévé, Ciuperca tábornokot hadsereg főfelügyelővé, Ionescu Stefan tábornokot a IV. hadtest parancsnokává, Iosif Jacobovici tábornokot pedig gyalogsági főfelügyelővé léptették elő.

Két öngyilkossági kísérlet történt az éjszaka Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Bergner Pál Marzescu-ucca 22. szám alatt lakó fiú öngyilkossági szándékkal az elmúlt éjszaka 11 és 12 óra között kiment a Baritü-parkba és ismeretlen méregoldatot vett be. Percek alatt rosszul lett, eszméletlenül terült el a földön. Szerencse, hogy az egyik járókelő idejében felfedezte és azonnal értesítette a közelben őrszolgálatot teljesítő rendőrt. A kihívott mentők az életunt kiskorút beállították a közeli Park szanatóriumba, ahol gondos orvosi ápolás alá vették. Minthogy a serdülő fiú semmi féle levelet nem hagyott hátra és a kiszállott ügyeletes rendőrtiszt még nem tudta kihallgatni, tettének oka egyelőre ismeretlen.

A másik öngyilkossági kísérlet éjfél tájban történt a nagyposta közelében, ahol Soós B. Károlyné Iorga-uccában lakó 47 éves asszony a Kisszamos medrébe akart ugrani. A forgalmi szolgálatot teljesítő rendőrnek azonban idejében feltűnt a gyanúsán viselkedő asszony settenkedése és amikor tervét végre akarta hajtani, sikeresen megakadályozta. Majd előállította a központi rendőrségre kihallgatás végett. Az életunt asszony faggatása során a feltett kérdésekre kitérő válaszokat adott, illetve tagadta, hogy öngyilkosságot akart volna elkövetni. Ma reggelig védőőrizetben tartották, majd beidőzték férjét, aki hazavitte életunt feleségét.

— Dr. Fogarasi József ügyvéd irodáját Str. Memorandului 2. alatt nyitotta meg.

— Folyik a vizsgálat a zsilvölgyi halás bányaszerencsétlenség ügyében. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági és a munkaügyi minisztérium képviselői, valamint az ügyészség folytatják a vizsgálatot a zsilvölgyi Lónya bányában történt robbanás ügyében, amelynek 3 halálos áldozata és több súlyos sebesültje volt. Az egyik bányász holttestét még a mai napig sem tudták a föld mélyéből a felszínre hozni.

— Bajnoki jégkorongmérkőzés lesz ma, csütörtökön este 9 órakor a KKE és a Segesvári KE csapatai között a KKE M. Foch-ut 48. szám alatti jégpályáján.

— Tízmillió sikkasztás a craiovai bányahivatalban. Bucurestiből jelentik: A craiovai törvényszék vizsgálóbírója — mint megírtuk — letartóztatta Gheorghe Luca bucurestii vámfelügyelőt. A felügyelőt a craiovai vámnál történt kisebb kihágás és szabálytalanság ügyében idézték meg, de kihallgatása folyamán olyan súlyos gyanuok merültek fel ellene, hogy a vizsgálóbíró elrendelte azonnali letartóztatását. Későbbi kihallgatása folyamán a jelentéktelennek indult ügy új fordulatot kapott. Kiderült, hogy 10 millió 754.000 lejt sikkasztottak el a craiovai vámnál, amelyben — a vizsgálóbíró szerint — jelentős része van Luca fővámfelügyelőnek.

— Megölte a pálinka. Bucurestiből jelentik: Vosiu Nicolae 45 éves Str. Arad 34. szám alatti lakos betért az egyik Pantelimon-uccai koresmába, ahol egy pohárka pálinkát fogyasztott el. Néhány perc múlva összeesett és meghalt. A hatóságok megindították a vizsgálatot, mert az a gyanu merült fel, hogy a kiszolgált pálinka methilalkohollal kevert volt, amely tudvalegileg egyike a legerősebb mérgeknek.

Meleg fogadtatásban részesítették Gafencu külügyminisztert Belgrádban

Nagykövetségi rangra emelték a bucurestii jugoszláv követséget

(BELGRÁD.) (Rador.) Grigore Gafencu külügyminiszter és felesége tegnap a déli órákban megérkeztek a jugoszláv fővárosba. Fogadtatására megjelent Sztójadinovics Milán jugoszláv miniszterelnök, külügyminiszter, Andrici külügyminisztériumi ügyvivő, Smilianics, a külügyminisztérium politikai osztályának igazgatója, Protics külügyminisztériumi kabinetfőnök, Törökország, Csehszlovákia és Görögország követel, a lengyel külügyi ügyvivő, igen sok újságíró, több román tiszt, akik a jugoszláv fővárosban tartózkodtak. A fogadtatás nagyon szíves volt, amely után Gafencu külügyminiszter Posca kabinetigazgató és Liviu Pop kabinetfőnök kíséretében a szállodába hajtatott.

A külügyminiszter látogatását nagy rokonszenvvel fogadták a jugoszláv lapok és terjedelmes cikkekben számoltak be fogadtatásáról. Kiemelik, hogy látogatása nem hivatalos jellegű, csak udvariassági természetű, amelynek célja az, hogy tolmácsolja Románia üdvözlését Pál régenshercegnek és hogy személyesen is felvegye a kapcsolatot Sztójadinovics miniszterelnökkel. Hangsúlyozzák a lapok, hogy a külügyminiszterben igen kiváló és sokoldalú

kartársat látnak, aki irigylésre méltó hírnevet szerzett magának írásaiival a román közönség körében.

GAFENCU MAGAS JUGOSZLÁV KITÜNTETÉST KAPOTT

(BELGRÁD.) Pál régensherceg szerdán kihallgatáson fogadta Gafencu külügyminisztert, amely alkalommal a Fehér Sasrend elsőosztályú érdemkeresztjével tüntette ki. Délben Pál régensherceg ebédet adott Gafencu tiszteletére, amelyen résztvettek Olga királyné főhercegnő, a román külügyminiszter és felesége, Sztójadinovics miniszterelnök és felesége, több miniszter és a belgrádi román követség tagjai. Szerdán este viszont Sztójadinovics miniszterelnök adott dezsónét Gafencu tiszteletére, amelyre hivatalosak voltak Törökország, Görögország, Csehszlovákia követel, a belgrádi román követség tagjai és a jugoszláv kormány tagjai.

AZ ELSŐ JUGOSZLÁV NAGYKÖVET

(BELGRÁD.) A jugoszláv kormány királyi rendelettel Ivan Dicit, az eddigi jugoszláv meghatalmazott minisztert bukaresti nagykövetté nevezte ki.

URANIA MOZGO

Csak néhány napig látható még.

GIBRALTÁR

Az utóbbi évek egyik legszebb francia filmje, izgalmas cselekménnyel, fősz.: Vivian Romance, Roger Duchesne, Erich v. Stroheim.

Az Egyesült Államok érdekeit védik az Angliába és Franciaországba küldött amerikai repülőgépek

A végletekig kitart a spanyol köztársasági kormány

(LONDON.) A Daily Telegraph berlini jelentése szerint bizonyos politikai körök különféle képpen magyarázzák Hitler kancellár beszédének azt a részét, amely Olaszországra vonatkozott. A kancellár tudvalegileg kijelentette, hogy abban az esetben, ha Itáliát támadás érné, a német birodalom azonnal fegyveresen az oldalára áll. Német felfogás szerint ez a kijelentés kétségen kívül úgy értelmezendő, hogy a segítség csak akkor állhat elő, ha a nyugati hatalmak részéről történne támadás Olaszország ellen.

Ugyancsak a Daily Telegraph közlése szerint az angol-német gazdasági és politikai tárgyalások felvételének két fontos feltétele van: 1. A lefegyverkezésre vonatkozó tárgyalások csak akkor kezdődhetnek meg, ha Anglia félre nem érthető biztosítékokat kap arra vonatkozólag, hogy a lefegyverkezést valamennyi hatalom egyformán és megszabott időpontban végre is hajtja. 2. Anglia semmi körülmények között nem hajlandó olyan megállapodást kötni, amelynek értelmében az angol légi vagy tengeri haderő más államok hasonló fegyveres erejével szemben kisebb méretű lenne.

Angol politikai körökben feltűnőnek tartják, hogy a német sajtó egyáltalán nem emlékezett meg Chamberlain beszédének, Hitler előző beszédére vonatkozó részéről.

NÉMET SAJTÓTÁMADÁS ROOSEVELT ELLEN

(LONDON.) A Daily Telegraph berlini jelentése szerint Roosevelt tegnapi beszéde óriási felzúdulást váltott ki Németországban. A német sajtó eddig példátlan hangon ír az amerikai állampőről. Azt állítják róla, hogy a zsidók bérce, akik megvesztették őt, hogy világháborúra uszítson, mert ebből

kizárólag a zsidó kézen levő nagy bankoknak és egyéb tőkéseknek lenne haszna.

Az amerikai sajtó viszont nagy elismeréssel és lelkesedéssel kommentálja Roosevelt beszédét. Egyértelműleg azt írják, hogy az Egyesült Államoknak nemcsak gazdasági, de stratégiai szempontokból is felbecsülhetetlen érdekük, hogy mennél több amerikai hadirepülő gép teljesítsen szolgálatot Angliában és Franciaországban. „Balogok vagyunk — írja a New York Times — hogy Roosevelt államfő elhatározásából hadigépeket szállíthatunk az európai demokratikus hatalmaknak. Ezzel a ténykedéssel elsősorban birodalmunknak tesszünk szolgálatot.” A lapok egyébként azt is megírják, hogy Roosevelt ingyen szállítja a hadigépeket Európába és költségüket a valuta stabilizációs alap óriási nyereség feleslegéből fedezi. Eddig ugyanis az a hír volt elterjedve, hogy Franciaország és Anglia arannyal fizetnek a repülőgépekért.

A MAGYAR ZSIDÓTÖRVÉNY

(BUDAPEST.) Pénteken összeül a magyar képviselőház egyesített bizottsága, hogy a zsidótörvényt véglegesen letárgyalja. Az ülésen Imrédy miniszterelnök és Tasnády Szűcs András igazságügyminiszter is felszólalnak, ismertetvén azokat a módosítási javaslatokat, amelyeket eddig a törvénnyel kapcsolatban előterjesztettek.

NEM POLGÁRHÁBORU — FÜGGETLENSÉGI HARC

(FIGUERAS.) A köztársasági spanyol kormány törvényhozóháza: a Cortez, ülést tartott, amelyen meghallgatták Negrin beszédét. A köztársasági kormányfő bejelentette, milyen okok késztették a kormányt arra, hogy a végső-kig folytassa az ellenállást. A spanyol háboru — Negrin szerint — már nem

polgárháboru többé, hanem a függetlenség harca. Ha a nemzeti csapatok kivívják a végső győzelmet, úgy Spanyolországnak csak emléke maradna meg. A kormánycsapatok ellenállásának és további küzdelmének éppen ezért nemzetközi jelentősége van. Beszéde további folyamán Negrin kormányelnök ismertette a köztársasági kormány célkitűzéseit, amelyek a következők:

1. Spanyolország függetlenségének és területi sértetlenségének biztosítása.

2. Biztosítása annak, hogy a spanyol nép szabadon döntsön a jövőt megkövetelő politikájában.

3. A háboru végén tekintélypolitika vessen véget Spanyolországban az üldözéseknek.

Kijelentette Negrin azt is, hogy milyen okok és körülmények idézték elő a köztársasági csapatok vereségét. Hangsúlyozta, hogy a helyzet súlyos, de ennek nem az emberfeletti küzdelmet folytató csapatok az okai. A Cortez végül Martinez Barrio képviselő előterjesztésére egyhangúlag elfogadta azt a határozatot, amelynek értelmében a köztársasági kormány folytatja a végső-kig az ellenállást Spanyolország függetlenségének megvédése érdekében, még abban az esetben is, ha egész Katalánia elesik.

ANGLIA ÁTÉRTÉKELI AZ ARANYFEDEZETET

(LONDON.) A pénzügyminisztérium törvényjavaslatot terjesztett be az alsóházba, amely felhatalmazza az Angol Nezetit Bankot az aranyfedezet újértékelésére. Az aranyfedezetet minden héten újlag értékelnék fel az arany világpiacon árfolyama alapján.

Átvették hivataluk vezetését az átszervezett kormány új miniszterei

(BUCURESTI.) Miron Cristea patriarka-miniszterelnök átszervezett kormányának tagjai, az új miniszterek és államtitkárok a tegnap esti ünnepélyes eskütétel után ma, csütörtökön léptek hivatalukba, illetve kezdték meg tényleges tevékenységüket.

— Rendőri krónika. Suciú Pop Florian M. Foch 192 szám alatt lakó fiatalember az éjszaka megjelent a rendőrkveszturán és bűnvádi feljelentést tett Bánya György és Ambrus József szomszédai ellen súlyos testisértés címén. Suciú feljelentése szerint a két harag, tegnap este, amidőn hazafelé igyekezett, utját állta volna és súlyosan megverte. Az ügyben az ügyeletes rendőrtiszt megindította a vizsgálatot. — Chelnu Marin nagyváradi altiszt bejelentette a rendőrségen, hogy tegnap délután miközben Kolozsváron a M. Vi-teazul tér 19. szám alatti Danciu-féle üzletben tartózkodott, ismeretlen tette sek kilopták a zsebéből 7600 lej készpénzt. Az ügyeletes rendőrtiszt jelentést tett a bűnügyi igazgatónak, akinek intézkedésére megindították a nyomozást. — Az erkölcsrendészeti ügyosztály egyik közege mára virradólag elő állította a rendőrségre Wolf Silvia Rovinei-ucca 31. szám alatt lakó 19 éves és V. Angela Chintăului utin lakó 16 éves leányokat, akiket tiltott prostitúcióval vádolnak. Az ügyeletes rendőrtiszt az előállított rossz utra tévadt fiatal leányokat őrizetbe vette, majd átadta őket az illető ügyosztály tisztviselőjének, aki a délelőtti órákban orvosi vizsgára utalta őket.

— Ujabb három orvos ellen indult bűnügyi eljárás az orvosi oklevelek hamisítása miatt. Bucurestiből jelentik: A Leonte Manevici-féle orvosi oklevél hamisításokkal kapcsolatban az ilfovi törvényszék vizsgálóbírója bűnügyi eljárást indított dr. Steinberg brassói Costitului-ucca 53 szám alatt lakó, dr. Ion Pongráz lugosi, Str. Corvin 53. szám alatt lakó és dr. Iosif Reinhardt Besenova községi (Temes megye) orvosok ellen, mert oklevelüket — a vád szerint — hamis uton szerezték és ennek kalapján folytattak orvosi gyakorlatot.